

Sygn. akt **VI RCa 30/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Waldemar Pałka (spr.)

Sędziowie: SO Aneta Szwedowska

SR del. do SO Wioletta Obrębska

Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Niedzielska

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2014 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletniej W. C.** reprezentowanej przez matkę M. C.

przeciwko **J. C.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji małoletniej powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 19 grudnia 2013 roku

sygn. akt III RC 778/13

I. Zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I o tyle, że z dniem 1 marca 2014 roku dodatkowo podwyższa ustalone tam alimenty do kwoty 600 zł (sześćset złotych) miesięcznie.

II. W pozostałej części apelację oddala.

III. Koszty procesu za instancję odwoławczą między stronami wzajemnie znosi.

VI RCa 30/14

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 19 grudnia 2013 roku podwyższył alimenty od pozwanego J. C. na rzecz małoletniej W. C. z kwoty 300 złotych miesięcznie do kwoty 500 złotych miesięcznie poczynając od 26 lipca 2013 roku i oddalił powództwo z pozostałym zakresie, bowiem strona powodowa żądała alimentów w kwocie 750 złotych miesięcznie. Jednocześnie też odstąpiono od obciążenia stron kosztami sądowymi, koszty zastępstwa procesowego między stronami wzajemnie zniesiono, wyrokowi w pkt I rygor natychmiastowej wykonalności i klauzulę wykonalności.

Sąd ten ustalił, że alimenty w kwocie 300 złotych miesięcznie ustalone zostały gdy małoletnia miała (...)lata, a to w 2003 roku. W takiej samej wysokości alimenty na jej rzecz określono w wyroku rozwodowym jej rodziców, który zapadł w dniu 3 lutego 2006 roku. Wówczas matka powódki pracowała jako grafik komputerowy i zarabiała 1200 złotych

miesięcznie. Pozwany, w tym czasie, zarabiał 1625 złotych miesięcznie, a jego stałe miesięczne wydatki wynosiły 477 złotych. Obecnie powódka ma (...)lat i jest uczennicą (...)klasy gimnazjum. Jej stałe wydatki wynikają z zakupu biletu sieciowego, opłaty za korepetycje, zakupu lekarstw i doładowania telefonu. Łącznie stanowią one kwotę 365 złotych. Matka jej pracuje w tym samym zawodzie, a jej obecne zarobki wynoszą 3500 złotych. Ma ona szereg schorzeń, które zdecydowały o zaliczeniu jej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Comiesięczne opłaty matki powódki i jej samej wynoszą 3100 – 3200 złotych miesięcznie, a w tej kwocie mieszczą się opłaty mieszkaniowe i spłaty kredytów. Pozwany obecnie jest bezrobotny, gdyż w dniu 29 października 2013 roku wypowiedział on umowę o pracę w firmie przewozowej, gdzie pracował jako kierowca TIR-a zarabiając 1600 zł brutto miesięcznie oraz otrzymując diety za wykonywane przewozy za granicą w kwocie około 4000 złotych miesięcznie. Poza małoletnią powódką ma na utrzymaniu drugie dziecko z innego związku w wieku (...) lat, na które łoży alimenty w kwocie po 400 zł. miesięcznie. Wynajmuje on pokój w B.za kwotę 400 złotych miesięcznie.

Pozwany utrzymuje kontakt z małoletnią powódką. Przekazuje dobrowolnie na jej utrzymanie środki w kwocie 400 zł miesięcznie. Sporadycznie dokonuje zakupu obuwia dla małoletniej lub innych rzeczy jej potrzebnych.

W ocenie sądu I instancji nastąpiła taka zmiana stosunków, która stanowi podstawę do uznania, iż, co do zasady, żądanie pozwu zasługiwało na uwzględnienie. Od czasu ustalenia wysokości zobowiązania alimentacyjnego w kwocie po 300 złotych miesięcznie upłynęło prawie 8 lat. Małoletnia powódka w dacie wydania wyroku w sprawie o rozwód była sześciolletnią dziewczynką uczęszczającą do klasy zerowej. Obecnie małoletnia ma lat (...). Na przestrzeni lat zwiększeniu uległy wydatki związane z jej wyżywieniem i zakupem odzieży oraz obuwia. Matka małoletniej musi również pokrywać wydatki związane z edukacją powódki w postaci różnych opłat szkolnych, a przede wszystkim z zakupem książek, przyborów szkolnych oraz korepetycji. Koszty utrzymania powódki powiększone są również przez konieczność korygowania wad postawy w obrębie kończyn dolnych.

Wprawdzie matka małoletniej obecnie zarabia znacznie więcej niż poprzednio, ale pozwany, poza przekazywaniem kwoty 400 złotych miesięcznie, praktycznie nie uczestniczy w kosztach utrzymania córki i dlatego wszelkie wydatki z tym związane zmuszona jest ponosić matka małoletniej. M. C.. Równolegle musi ona spłacać zadłużenia z tytułu kredytu zaciągniętego na remont mieszkania. Jednocześnie tylko ona dokłada osobistych starań do zapewnienia córce dogodnych warunków rozwoju, czego nie można pominąć przy ustalaniu świadczeń alimentacyjnych.

Również sytuacja pozwanego uległa ona pewnym zmianom, choć nadal nie pozostaje w żadnym związku i wciąż prowadzi jednoosobowe gospodarstwo domowe. Obecnie pozwany, poza małoletnią powódką, ma także drugie dziecko w wieku (...) lat, na które także łoży 400 złotych miesięcznie. W czasie orzekania w sprawie VI RC 2936/05 J. C.pracował zarobkowo z wynagrodzeniem wynoszącym 1625 złotych, a obecnie, od niedawna, jest osobą bezrobotną i bez źródła dochodu. W ocenie sądu I instancji nie można uznać tego stanu za wystarczające uzasadnienie jego żądania oddalenia powództwa ponad kwotę 400 złotych. Pozwany dobrowolnie wyzbył się środków utrzymania siebie oraz małoletniej powódki, nie tylko będąc świadomym konieczności łożenia na jej utrzymanie, ale także w toku postępowania w przedmiocie podwyższenia alimentów. Rodzi to przypuszczenie, że jego odejścia z pracy uczynione zostało na potrzeby niniejszej sprawy i służyć miało wydaniu korzystnego dla niego rozstrzygnięcia. Sąd I instancji uznał, że możliwości zarobkowe J. C.są zdecydowanie większe aniżeli pozwany usiłuje to wykazać. Jest on stosunkowo młodym człowiekiem, zdrowym, o dużym doświadczeniu w pracy i sporych kwalifikacjach w zawodzie, w którym nie ma większych problemów z znalezieniem pracy, a zatem za jego możliwości majątkowe i zarobkowe nie można przyjąć dochodów i statusu osoby bezrobotnej.

Mając na uwadze, że podwyższenie alimentów jedynie o 200 złotych względem ustalonych przez sąd, a o 100 złotych od kwoty, którą obecnie pozwany przekazuje dobrowolnie, to kwota ta pozwoli na pełniejsze zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb małoletniej powódki.

Sąd ten uznał, że żądanie małoletniej powódki wyższej kwoty alimentów jest zbyt wygórowane w stosunku do możliwości finansowych i majątkowych pozwanego i dlatego w pozostałej części powództwo oddalił

Apelację od tego wyroku wniosła strona powodowa. Skarżąca zarzuciła:

- naruszenie prawa materialnego tj. art. 135 § 1 kro polegające na podwyższeniu alimentów w wysokości nieadekwatnej do potrzeb uprawnionej i możliwości zarobkowych pozwanego,
- naruszenie prawa materialnego tj. art. 136 kro polegające na niezastosowaniu w pełni sankcji z tego przepisu, który z własnej woli, bez ważnych ku temu powodów, w toku procesu wypowiedział umowę o pracę w celu ograniczenia możliwości alimentowania małoletniej powódki.

W konsekwencji wniosła ona o:

- zmianę pkt I wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletniej powódki alimentów w kwocie 750 złotych miesięcznie poczynając od 26 lipca 2013 roku,
- zmianę pkt IV i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych,
- zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu za instancję odwoławczą.

Pozwany, w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie, o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania wg norm przepisanych ewentualnie według spisu kosztów przedłożonego i o dopuszczenie dowodu z zaświadczenia Urzędu (...) (...) na okoliczność aktualnych możliwości zarobkowych pozwanego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest częściowo zasadna.

Sąd odwoławczy w zasadzie akceptuje ustalenia faktyczne dokonane przez sąd I instancji. Zresztą ustaleń tych nie kwestionuje strona skarżąca. Zatem sąd odwoławczy ustalenia te przyjmuje za własne.

Nie można jednak w pełni podzielić wniosków wprowadzonych przez sąd I instancji w zakresie oceny prawnej tychże ustaleń. Stanowisko to skutkuje uznaniem, że zarzuty apelacyjne, co do zasady, są uzasadnione.

Sąd I instancji nie dokonał wyliczenia usprawiedliwionych potrzeb małoletniej powódki stwierdzając jedynie, że są one znacznie wyższe niż w chwili ustalania alimentów na kwotę 300 złotych miesięcznie i wskazując w jakiej sferze życia powódki nastąpiły zmiany skutkujące podwyższeniem tych kosztów. W ocenie sądu odwoławczego szacunkowy koszt miesięcznego utrzymania powódki nie jest niższy od kwoty 1000 złotych miesięcznie.

Przyjmując, że tylko matka powódki część swojego obowiązku alimentacyjnego wykonuje w formie osobistych starań i utrzymanie i wychowanie małoletniej powódki, to jej udział w ponoszeniu finansowych kosztów utrzymania uprawnionej nie może być wyższy, ani też równy, z udziałem pozwanego, który tych pozafinansowych kosztów nie ponosi.

Przyjąć należy za sądem I instancji, że matka powódki zarabia 3500 złotych miesięcznie i, choć nie zostało to zwerbalizowane, że dochody te odpowiadają jej możliwościom majątkowym i zarobkowym.

Co do dochodów pozwanego to stwierdzić należy, że ocena sądu I instancji co do zasadności zastosowania normy przewidzianej w art. 136 kro, jest słuszna. Choć, w ocenie sądu odwoławczego i za autorem apelacji, uznać należy że zastosowano ją niezbyt konsekwentnie. Wyraźnie jednak trzeba stwierdzić, że rzeczywiste możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego nie są niższe niż te, które sąd I instancji przyjął, gdy pozwany był zatrudniony. Doprecyzowania wymaga jednak okoliczność, że otrzymywane przez kierowców pracujących na zagranicznych trasach diety formalnie nie są ich dochodem, ale powszechnie wiadomym jest, że wielu, jeżeli nie wszyscy kierowcy, pracujących w takich warunkach, potrafi uczynić oszczędności na tych dietach i wówczas ich rzeczywiste dochody nie mają symbolicznego wymiaru wynagrodzenia równego tzn. najniższemu wynagrodzeniu w kraju, jakie wpisywane jest w umowy o pracę.

Zatem, dla właściwej oceny możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego, koniecznym było ustalenie, choćby szacunkowo, wysokości jego możliwych dochodów. Na podstawie okoliczności sprawy można przyjąć, że realne dochody pozwanego mogą kształtować się w granicach średniej krajowej a to 3300 – 3600 złotych miesięcznie. I takie dochody pozwanego należy przyjąć w niniejszej sprawie za jego możliwości zarobkowe i majątkowe. Skro pozwany alimentuje (...) dziecko kwotą 400 złotych miesięcznie, to o dziewięć lat starsza powódka powinna otrzymać od niego znacznie wyższą kwotę na zaspokojenie jej koniecznych potrzeb.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i uwagi uznać należy, że kwota adekwatną do usprawiedliwionych potrzeb powódki i możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanego jest kwota 600 złotych miesięcznie. Kwota ta niewątpliwie poprawi proporcje, w jakich powinni uczestniczyć rodzice powódki w kosztach jej utrzymania, stosownie do ich osobistego zaangażowania w proces jej wychowania i utrzymania, a także stosownie do ich możliwości zarobkowych i konieczności ponoszenia innych kosztów nie związanych z utrzymaniem powódki.

W tej sytuacji, na podstawie art. 386 § 1 kpc, należało zmienić zaskarżony wyrok w pkt I zaskarżonego wyroku i ustalić alimenty na rzecz powódki w wysokości 600 złotych miesięcznie. Z uwagi na to, że podwyższenie alimentów dokonane w II instancji od daty wniesienia pozwu, mogłoby wywołać w obecnej sytuacji materialnej zbyt ciężkie dla niego skutki, podwyższenia tego dokonano na bieżąco tj. od 1 marca 2014 roku.

Dalej idące żądania apelacji nie mogą być uwzględnione, gdyż, w ocenie sądu odwoławczego, wyższe alimenty przekraczałyby możliwości płatnicze pozwanego i dlatego w tej części apelację, na podstawie art. 385 kpc, należało oddalić.

O kosztach procesu w instancji odwoławczej orzeczono na podstawie art. 100 kpc.